

ONDER DE REGENBOOG
De Bijbel queer gelezen
Adriaan van Klinken en Nienke Pruiksmas (red.)

208 pag. 19,50 euro
Uitg.: SKANDALON, Vught
ISBN 978 94 90708 12 2

Ruard Ganzevoort, hoogleraar Praktische Theologie aan de VU, schrijft het Voorwoord. Nu zijn 'Voorwoorden meestal erg interessant, ze werpen alvast een visie, althans een indruk neer, vóór de lezer aan het boek begint. In het geval van dit boek is dit extra interessant: wát zou toch dat woord 'queer' in de onderdelen beduiden? Het Engelse 'queer' heeft als betekenis: 'vreemd', 'raar', 'zonderling'. Het roept ook enigszins een negatief gevoel op. Deze kennis van het Engels zullen velen met ons delen. Maar hoe wordt het als we 'queer' vertalen met 'homoseksueel'? En dat is eveneens mogelijk volgens het woordenboek! Daarmee is meteen de insteek van het boek weergegeven. Ganzevoort begint met: 'Dit is een ondeugend boek'. Dat wekt opnieuw onze nieuwsgierigheid. 'Queer bijbellezen' is bijbellezen als zoektocht naar wat het betekent om teksten te lezen vanuit de marge,

zo staat verderop. Ganzevoort bevredigt onze nieuwsgierigheid enigszins door concrete voorbeelden te noemen: hadden die Emmaüsgangers misschien homoseksuele overwegingen om hun reisgenoot vanuit Jeruzalem bij hen in huis te nodigen? En hoe verhielden David en Jonathan zich? Inderdaad, deze vragen komen op als je je theologische en andere vooringenomenheden vergeet en in zekere zin de teksten blanco of misschien met die 'ondeugende' insteek tot je neemt. Schokkend? Dat zou niet nodig behoeven te zijn, zegt Ganzevoort, als wij maar niet blijvend de bijbelteksten benaderen alsof die de meest gangbare iedeeën zouden weergeven, of onze eigen vanzelfsprekendheid. Helaas, zo denk ik dan, behoren homoseksuelen, biseksuelen en transgenders nog altijd tot het gebied dat wij als 'queer' beschouwen en benoemen. Nergens in de Bijbel, zegt Ganzevoort, wordt expliciet naar heteroseksualiteit verwezen, zelfs niet in sommige teksten die nogal geliefd zijn als trouwtekst. Ganzevoort is al blij als mensen door het lezen van deze bundel de nodige opwinding ervaren en dat de vanzelfsprekendheid doorbroken gaat worden.

Na dit Voorwoord leiden de redacteuren (Van Klinken: promovendus aan het Departement Religiewetenschap en Theologie aan de Universiteit Utrecht en Pruiksmas, promovenda interculturele theologie aan dezelfde universiteit) hun bundel in. Ze openen met de vraag van Andries Knevel: 'Wat staat er precies?' die vraag komt op tijdens discussies over homoseksualiteit en wat de Bijbel ervan zegt. Als we dan niet blijven steken bij de alom gehoorde en geponeerde 'harde bijbelse uitspraken', blijken bijbelteksten en -verhalen een bron van spiritualiteit en bevrijding te kunnen betekenen voor LHBT's (lesbiennes, homo's, biseksuelen, transgenders). Wij, niet-queere bijbellezers (mijn adressering geeft al

'MIJN VISIE OP

Van de redactie:
Hebt u ook een 'VISIE OP'?

En zou u uw VISIE eens zwart op wit in de kerkbode willen zien?

Stuur ons uw 'VISIE OP ...' toe; wellicht herkennen andere er iets in....

Redactieadres:
redactie@protestantsekerkbode.nl

onze enge blik aan....), worden tegelijk opgeroepen, uitgedaagd onze benepenheid en vooringenomenheid op het spel te zetten. Uit de Inleiding als laatste: in dit boekproject staan de twee benaderingen van queer bijbellezen - queer als een identiteit en queer als een methode voor deconstructie - bewust naast elkaar. De bijdragen in de bundel komen van de hand van (naast de redactieleden) een twaalfstal meest mannelijke en protestantse scribenten, van wie verschillende betrokken zijn bij organisaties als LKP (Stichting Landelijk Koördinatiepunt groepen kerk en homoseksualiteit), Werkverband van Queer Theologen.

In zijn bijdrage 'Kleopas en zijn vriend' gaat Christiaan Ravensbergen (man, Amsterdammer, theoloog, predikant, basketballer, homoseksueel, docent, antiquariaathouder, geliefde) ervan uit dat Kleopas en zijn vriend niet slechts samenwoonden, maar ook gelief-

den waren. Hij gaat het verhaal (uit Lucas 24) lezen in homoseksuele zin, om daarna vragen te stellen bij de tekst. Op deze manier wil hij de dominante betekenis van dit verhaal deconstrueren. Frappant te lezen hoe de wereld, de omstandigheden, de sfeer van een homoseksueel in dit Emmaüsverhaal te vinden zijn. En daarom gaat Ravensbergen de vanzelfsprekendheid van de heteroseksuele context waarin wij dit verhaal tot ons nemen te lijf, deconstrueert die. Hij zegt: in een homoseksuele lezing van het verhaal zouden Kleopas en zijn vriend (Simeon, volgens Origenes) evengoed twee jonge, aantrekkelijke mannen geweest kunnen zijn. Hoewel... - en Ravensbergen laat dat niet achterwege - Simeon zou ook een vriendin hebben kunnen zijn. Zou beider identiteit onzeker blijven, één aspect blijft immer staan: de liefde - in de ruimste zin van het woord - van twee mannen voor elkaar en voor de man van Nazareth...

In haar slotbeschouwing van de bijdragen drukt Anne-Marie de Korte (hoogleraar religie en gender aan de Universiteit Utrecht) haar tevredenheid uit aangaande de enorme winst van het feit dat mannelijke theologen zich (eindelijk!) kritisch bezig houden met de posities van mannen, met constructies van mannelijkheid en met de mythe en schijn over relaties tussen mannen in bijbelteksten. Kritisch is zij over het geringe verband dat de bijdragen hebben met het grotere geheel van genderstudies en diversiteitsstudies.

Over de titel van het boek: zoals de regenboog in Genesis het symbool is van Gods verbondenheid met mensen is die vandaag de dag het symbool van queer trots en diversiteit. De redacteuren zeggen dat beide betekenissen voor hen niet tegengesteld zijn; Gods verbondenheid betreft mensen in al hun verscheidenheid. Inderdaad, een ondeugend boek, maar vooral boeiend en zeker ook voor de geoevende bijbellezer.

Reinder Tuitman

Protestantse Kerkbode 17

POPULAIRE JONGERENBIJBEL ONLINE

In samenwerking met het NBG en uitgeverij Jongbloed lanceerde de EO de website jongerenbijbel.nl. De Jongerenbijbel is sinds 2006 een begrip. Themapagina's, een uitgebreide zoekmachine en extra achtergrondinformatie maken deze website tot een uniek project. Er zijn bijna 100.000 exemplaren van de Jongerenbijbel verkocht. Vandaar ook de nu de website jongerenbijbel.nl. Meer informatie: www.jongerenbijbel.nl

KERK MAG MINDER BESCHIEDEN ZIJN

Welke groepen in de Nederlandse samenleving worden bereikt als het gaat om het communiceren van het evangelie en welke niet? En hoe kunnen de groepen die nu niet bereikt worden het beste benaderd worden? Dat is de insteek van een onderzoek van bureau

Motivaction op verzoek van Missionair Werk & Kerkgroei van de PKN. Dit onderzoek heeft een rol in de tweede missionaire ronde die op 1 februari jl. van start ging.

Bureau Motivaction formuleerde drie richtingen: de traditionele, de moderne, en de postmoderne. Tips: Verbind de boodschap van het Evangelie met hier en nu. Heb aandacht voor vragen in het dagelijks leven. Wees als kerk minder bescheiden. Geef een duidelijk verhaal en wees trots op datgene waar je voor staat. Sluit als kerk aan bij wat mensen werkelijk raakt

TWEDE MISSIONAIRE RONDE

Op 1 februari startte de tweede landelijke missionaire ronde. Ds. Hans van Ark en drs. Nynke Dijkstra-Algra gaan de komende twee jaar het land in, op classisbezoek. Daar wordt ingegaan op wat in de eerste missionaire ronde is aange-reikt. Het programma gaat in op eigen motivatie en geloof, en er is ruimte voor uitwisseling.

Net als vorig jaar zijn 's middags de predikanten, kerkelijk werkers en jeugdwerkers van harte welkom. 's Avonds gaan de deuren open voor kerkenraadsleden, missionaire werkgroepen en andere belangstellenden. Vorig jaar werden alle 80 classes van de Protestantse Kerk in een periode van negen maanden bezocht, nu wordt er wat meer tijd voor uitgetrokken.

Er gaat heel wat materiaal mee op de missionaire ronde. Vorig jaar werd er nog een bestelbusje gehuurd om de mappen en boekjes met 30 missionaire modellen te kunnen vervoeren. Voor dit jaar is een heuse aanhangwagen aangeschaft (zie foto). Daarin worden per keer een paar honderd 'hart en zielpakketten' vervoerd. Die krijgen de bezoekers aan de ronde namelijk gratis uitgedeeld. In een feestelijke doos zit onder meer een exemplaar van een boekje met 10 moeilijke vragen over geloof en hun mogelijk antwoorden, en vier exemplaren van het boekje '10 keer over geloof en kerk'. Om uit te delen.

MICHACURSUS: REGIONALE INSTRUCTIEAVOND IN DRACHTEN

De Michacursus is een middel voor kerken en diaconieën om gemeentelieden te stimuleren tot een diaconale en duurzame levenshouding. Tijdens zeven bijeenkomsten gaan deelnemers met elkaar in gesprek en ontdekken ze welke inzet voor hun naasten en de schepping ertoe doet. Zowel voor deelnemers als begeleiders is er kant en klaar materiaal beschikbaar, waaronder diverse filmpjes. De Michacursus draait al drie jaar en heeft een nieuwe herdruk. Voor diaconen, kerkelijk kader, kringleiders, belangstellenden en aankomende cursuoldiers zijn er komend voorjaar weer regionale instructieavonden, waaronder eentje in Drachten op woensdag 13 april.